

“ТАСДИКЛАЙМАН”

Ўзбекистон Республикаси
Спорт вазири

А.Н.Икрамов

2024 йил

“КЕЛИШИЛДИ”

Ўзбекистон Республикаси
Олий таълим, фан ва
инновациялар вазири

Ж.А.Шарипов

2024 йил

“КЕЛИШИЛДИ”

Ёшлар ишлари агентлиги
директори

А.З.Саъдуллаев

2024 йил

**“Беш ташаббус олимпиадаси” доирасида
олий таълим муассасалари талабалари ўртасида
оммавий спорт мусобақаларини ўтказиш тартиби
тўғрисидаги**

Н И З О М

Тошкент - 2024 йил

**“Беш ташаббус олимпиадаси” доирасида олий таълим муассасалари талабалари ўртасида оммавий спорт мусобақаларини ўтказиш тартиби тўғрисидаги
НИЗОМ**

I. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низом спортнинг **мини-футбол, стол тенниси, волейбол, енгил атлетика, стритбол** турлари бўйича Олий таълим муассасалари талабалари ўртасида оммавий спорт мусобақаларини (кейинги ўринларда – мусобақа деб юритилади) ўтказиш мақсади ва асосий вазифалари, спорт мусобақаларини ташкил этиш ва бошқариш, уларни ўтказишга раҳбарлик қилиш, молиялаштириш, шунингдек, мусобақа ғолиб ва совриндорларини тақдирлаш тартибини белгилайди.

II. Спорт мусобақаларининг мақсад ва вазифалари

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 28 январдаги ПФ-60-сонли Фармони билан тасдиқланган “2022-2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси” 67-мақсадида белгиланган вазифаларни амалга ошириш, жисмоний тарбия ва спорт билан мунтазам шуғулланадиган фуқароларнинг сонини ошириш, таълим муассасалари талабаларини спорт тадбирларига кенг жалб қилиш, улар ўртасида мусобақалар ташкил қилиш, спорт инфратузилмасини яхшилаш ва зарур спорт инвентарлари билан жиҳозлаш, талабаларнинг жисмоний фаоллиги даражасини ошириш, олий таълим муассасаларидаги спорт секциялари ва тўғараклари фаолиятини ривожлантиришга кўмаклашиш, талабаларнинг бўш вақтларида спорт билан шуғулланишлари учун шароит яратиш вазифалари ижросини таъминлашдан иборат.

3. Олий таълим муассасаларида таҳсил олаётган талабаларни оммавий тарзда спорт билан мунтазам равишда шуғулланишлари учун механизм яратиш.

4. Олий таълим муассасалари талабаларини спорт ва соғлом турмуш тарзига бўлган ижобий муносабатни ривожлантириш мақсадида ҳудудларда оммавий спорт мусобақаларини ўтказиш орқали талабалардан иборат жамоаларни шакллантириш.

III. Спорт мусобақаларини ўтказиш тартиби

5. Мусобақалар Олий таълим муассасаларида таҳсил олаётган талабалар ўртасида спортнинг **мини-футбол, стол тенниси, волейбол, енгил атлетика, стритбол** турлари бўйича **тўрт босқичда** ўтказилади.

Спорт турлари бўйича мусобақа иштирокчилари дастлабки саралаш босқичида Stashabbus.uz электрон платформасида рўйхатдан ўтган бўлиши, ҳамда кейинги босқичларда, Stashabbus.uz электрон платформасида яратилган жамоалар иштирок этади.

6. Мусобақалар қуйидаги муддатларда **тўрт босқичда** ўтказилади.

1-босқич: гуруҳлараро факультет босқичи – сентябрь ойида олий таълим муассасасининг факультетларида таҳсил олаётган турли босқичдаги

гуруҳлар ўртасида ўтказилади, ғолиб бўлган жамоа мусобақанинг кейинги босқичида иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритади.

2-босқич: факультетлараро университет(институт) босқичи - октябрь ойида олий таълим муассасасидаги факультетлар ўртасида ўтказилади, факультетлараро мусобақада ғолиб бўлган жамоалар учинчи босқичда иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритади.

3-босқич: Университет (институт)лараро ҳудудий босқич - октябрь ойида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри кесимида ҳудудлардаги олий таълим муассасалари ўртасида ташкил этилади ва унда ҳар бир спорт тури бўйича ғолиб бўлган жамоалар тўртинчи босқичда иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритади.

Истисно тариқасида, Тошкент шаҳрида мавжуд олий таълим муассасалари сони 92 тани ташкил этиши муносабати билан 4 та гуруҳга бўлинган ҳолда мусобақалар ташкил этилади. Ҳар бир гуруҳда ғолиб бўлган жамоалар ўртасида алоҳида мусобақа ташкил этилиб, ғолиб бўлган жамоа тўртинчи босқичда иштирок этиш ҳуқуқини қўлга киритади.

4-босқич: Республика финал босқичи - ноябрь ойида ҳудудий босқичда ғолиб бўлган жамоалар ўртасида ташкил этилади.

Мусобақаларни ўтказиш вақти белгиланган ойларда Ташкилий қўмита томонидан белгиланади.

IV. Спорт турлари бўйича мусобақаларни ташкил этиш, иштирокчилар сони ва ўтказиш тартиби

Мини футбол

7. Мини футбол бўйича мусобақалар Ўзбекистон Футбол ассоциацияси томонидан тасдиқланган мини-футбол бўйича мусобақа қоидалари асосида ўтказилади. Республика финал босқичида жамоалар сонидан келиб чиқиб гуруҳларга бўлинган ҳолатда ўтказилади.

Мусобақада ҳар бир жамоадан **6 нафар ўсмир (5 нафар асосий таркиб ва 1 нафар захира)**, делегация таркибига **1 нафар мураббий ҳамда 1 нафар жамоа раҳбари** киртитилади. Ўйин вақтида **1 нафар футболчи, 1 нафар мураббий ва 1 нафар жамоа раҳбарига захира ўриндиғида бўлишига ружсат** берилади.

Стол тенниси

8. Стол тенниси бўйича мусобақалар Ўзбекистон Стол тенниси федерациясининг амалдаги қоидалари асосида ўтказилади. Ҳар бир жамоада **1 нафар ўсмир ва 1 нафар қизлар** иштирок этади.

Мусобақа яққалик баҳсларидан иборат. Ўйинлар олимпия дастури (плей офф) тизимида ўтказилади. Мағлуб бўлган иштирокчи мусобақани тарк этади.

Волейбол

9. Волейбол бўйича мусобақалар Ўзбекистон Волейбол федерациясининг амалдаги қоидалари асосида ўтказилади. Мусобақанинг республика финал босқичларида жамоалар сонидан келиб чиқиб гуруҳларга бўлинган ҳолатда ўтказилади.

Мусобақада ҳар бир жамоада **8 нафар ўсмир** ва **8 нафар қизлар** (**6 нафар** асосий таркиб, **2 нафар** захира) иштирок этади. Делегациялар таркибига **1 нафар** мураббий ҳамда **1 нафар** жамоа раҳбари киритилади.

Мусобақа 3 та партиядан иборат бўлиб, 2 та ютукгача ўйналади.

Енгил атлетика

10. Мусобақа Ўзбекистон Республикаси ҳудудида амалдаги енгил атлетика қоидалари асосида ўтказилади.

Мусобақалар қуйидаги шаклларда ташкил этилади:

Жамоавий тарзда (аралаш усулда эстафета) **2 нафар ўсмир** ва **2 нафар** қизлар 4 x 100 метр масофага эстафета шаклида ўтказилади. Жамоа таркиби **4 нафар: 2 нафар ўсмир** ва **2 нафар** қизлар.

Стритбол

11. Мусобақалар Ўзбекистон баскетбол федерациясининг амалдаги қоидалари асосида ўсмир ва қизлар ўртасида ўтказилади.

Ўйинлар 3 x 3 стритбол қоидаларига асосан ўтказилади.

Мусобақада ҳар бир жамоада **4 нафар ўсмир** ва **4 нафар қизлар** (**3 нафар** асосий таркиб, **1 нафар** захира) иштирок этади. Делегациялар таркибига **1 нафар** мураббий киритилади.

Ўйинлар баскетбол майдонининг тенг ярмида 1 та халқада ўтказилади. Узоқ масофадаги (6.75 метрлик) чизикдан ташқарисидан халқага туширилган тўп учун 2 очко, бошқа масофадан ҳар қандай вазиятда ҳамда жаримадан туширилган тўп учун 1 очкога тенг бўлади.

Ўйин давомидаги белгиланган вақт тугашидан олдин 21 очко тўплаган жамоа ғолиб ҳисобланади ва ўйин тўхтатилади.

V. Спорт мусобақаларни ташкил этиш ва ўтказишга раҳбарлик қилиш

12. Мусобақалар спорт турлари бўйича амалдаги қоидалар асосида ҳакамлар ҳайъати томонидан ўтказилади.

13. Мусобақанинг ҳудудий босқичларига спорт турлари бўйича ҳакамлар таркиби Спорт бошқармаси ва Олий таълим, фан ва инновациялар бошқармаси томонидан шакллантирилади ҳамда тасдиқланади. Республика финал босқичига Спорт вазирлиги ҳамда Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан шакллантирилади ва тасдиқланади.

14. Мусобақада олий таълим муассасаси буйруғи асосида расмий таҳсил олаётган талабалар иштирок этади.

Мусобақада олий таълим муассасасида талаба бўлмаган иштирокчи аниқланса, шу заҳоти унинг натижалари бекор қилинади ва мусобақадан четлаштирилади.

15. Бир иштирокчи бир нечта спорт турлари бўйича мусобақада иштирок этиши мумкин эмас.

16. Юқори кўрсаткичга эга бўлган спорт унвони ва разряди бўлган (спорт усталигига номзодлар, спорт усталари ва халқаро тоифадаги спорт усталари) спортчиларнинг ушбу спорт мусобақаларида иштирок этишлари қатъиян

тақиқланади. Шундай ҳолатлар аниқланган тақдирда ушбу жамоаларнинг натижалари бекор қилинади ва мусобақалардан четлаштирилади.

Бунда, 1-2-3 катталар спорт разряди, 1, 2, 3-ўсмирлар разряди мавжуд бўлган талаба ёшлар ушбу мусобақаларда иштирок этишларига рухсат берилади. Шунингдек, таълим муассасалари тренерлари ва жисмоний тарбия фани ўқитувчиларининг жамоа таркибида спортчи сифатида иштирок этишлари мумкин эмас.

17. Мусобақаларни тартибли ва кенг қамровли ўтказиш Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги, Ёшлар ишлари агентлиги, Спорт вазирлиги ва уларнинг ҳудудий бошқармалари томонидан амалга оширилади.

18. Спорт мусобақаларини ташкил этиш ва ўтказишга раҳбарлик қилиш тегишли **Ташкилий қўмита** зиммасига юкланади.

Шунингдек, барча босқичларда мусобақа иштирокчиларини рўйхатга олиш, рўйхатдан ўтказиш, мусобақаларни ташкил этиш, ўтказиш, талабалар иштирокини таъминлаш, ҳамда, мусобақа жараёнида хавфсизлик қоидаларига амал қилиш масалаларига олий таълим муассасалари ректори (директори)нинг **Ёшлар масалалари ва маънавий-маърифий ишлар бўйича биринчи проректор (директор ўринбосари)** билан бирга **ёшлар иттифоқи бошланғич ташкилоти етакчилари** шахсан масъул сифатида белгиланади.

20. Мусобақаларнинг ғолиб ва совриндорларини аниқлаш мусобақа қоидалари ва мазкур Низом асосида амалга оширилади.

VI. Мусобақанинг ғолиб ва совриндорларни аниқлаш ва тақдирлаш тартиби.

21. Мусобақанинг ғолиб ва совриндорлари қуйидаги тартибда аниқланади:

- спорт турларидан шахсий (яккалик) биринчилик якунлари бўйича;
- умумжамоа ҳисобида.

22. Спорт мусобақаларида спорт турлари бўйича якка ва спортнинг ўйинли (*жамоавий*) турлари бўйича мусобақаларда ғолиб ва совриндорлар қуйидагича тақдирланади:

- мусобақанинг *биринчи* ва *иккинчи* босқичлари ғолиб ва совриндор (жамоа)лари ҳудудий Олий таълим муассасалари томонидан **I, II, III даражали диплом** билан;

- ҳудудий босқич ғолиб ва совриндор (жамоа)лари Спорт бошқармаси, Ёшлар ишлари агентлигининг ҳудудий бошқармалари томонидан **I, II, III даражали диплом** ҳамда Спорт вазирлигининг совғалари билан тақдирланади.

Мусобақанинг республика финал босқичида ғолиб ва совриндор бўлган жамоаларни Спорт вазирлиги ҳамда Олий таълим фан ва инновациялар вазирлиги томонидан **I, II, III даражали диплом, медал** ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланади.

VII. Спорт мусобақаларини молиялаштириш.

23. Мусобақанинг *биринчи* ва *иккинчи* босқичларида ғолиб ва совриндорларни тақдирлаш маросимини юқори савияда ташкил этиш билан боғлиқ бўлган харажатлар олий таълим муассасалари томонидан;

Худудий босқич ғолиб ва совриндор(жамоа)лари Спорт бошқармалари ҳамда Ёшлар ишлари бошқармалари томонидан;

Республика финал босқичини ташкил этиш билан боғлиқ харажатлар Спорт вазирлиги ҳамда Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги томонидан тенг улушларда қопланади.

Бунда:

- республика финал босқичида жамоаларнинг иштирокини таъминлаш, йўл харажатлари, яшаш ва овқатланиш билан боғлиқ харажатлар Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги (ғолиб жамоалари бўлган олий таълим муассасалари маблағлари) томонидан амалга оширилади;

- республика финал босқич мусобақаларида ғолиб ва совриндор бўлган жамоаларни тақдирлаш билан боғлиқ харажатлар Спорт вазирлиги томонидан амалга оширилади.

24. Спорт мусобақалари ўтказиладиган спорт иншоотлари ва уларни керакли спорт жиҳозлари, малакали ҳакамларни жалб этиш Спорт бошқармалари томонидан таъминланади.

Республика финал босқич мусобақаларига Спорт вазирлиги томонидан малакали ҳакамлар жалб этилади.

25. Мусобақалар оммавий ахборот воситалари ва ижтимоий тармоқларда кенг ёритилади.

VIII.Талабномаларни бериш тартиби ва муддати.

26. Спорт мусобақаларининг босқичларида иштирокчилар рўйхати 1-иловага мувофиқ жамоа раҳбари томонидан ҳар бир иштирокчи учун тегишли ҳужжатлар расмийлаштирилиб (**шахсни тасдиқловчи ҳужжат-паспорт ёки ID-карта, 3 x 4 см ҳажмдаги суръати, талабаликка қабул қилинганлик тўғрисидаги буйруқ, тиббий кўриқдан ўтганлиги ва саломатлиги тўғрисидаги ҳужжат**) мусобақа ташкилий кўмитасига тақдим этилади.

27. Спорт мусобақаларининг иштирокчилари рўйхати 1-иловада белгиланган шаклда олий таълим муассасалари ректорлари томонидан тасдиқланади.

28. Рўйхатда талаба спортчилар, тренерлар, спорт жамоалари раҳбарлари бўлиши шарт (*1-илова*).

29. Спорт турлари бўйича талабномалар асл нусхаси мандат комиссияларига тақдим этилиши шарт.

30. Мусобақа иштирокчилари ва тренерлар томонидан мусобақа жараёнида ёки жамоа ўртасида тартиб интизом қоидалари бузилган тақдирда, уларга нисбатан мусобақа ташкилотчилари томонидан белгиланган тартибда тегишли чоралар кўрилади.

31. Жамоа аъзоларининг йўл ҳаракати хавфсизлиги, мусобақа ўтказиш жойларида одоб ахлоқ қоидаларига амал қилишларига мутасадди идоралар билан биргаликда жамоа раҳбари масъул ҳисобланади.

32. Спорт турлари бўйича барча босқич мусобақаларида иштирок этадиган жамоалар мусобақа бошланадиган куни мусобақа бошланишидан олдин бош ҳакам томонидан белгиланган вақтда мандат комиссиясидан ўтишлари шарт.

IX. Низоларни ҳал этиш.

33. Спорт мусобақалари иштирокчилари томонидан Низом талаблари бузилган ҳолларда, мусобақада иштирок этаётган олий таълим муассасаси жамоасининг натижаси бекор қилиниб, ушбу жамоа мусобақадан четлаштирилади.

34. Спорт мусобақаларини ўтказиш жараёнида (*иштирокчи томонидан*) уни ўтказишга тўсқинлик қилинган ҳолларда, жамоа ёки иштирокчи томонидан келиб чиқадиган барча норозилик бўйича ёзма равишдаги мурожаатлар мусобақа тугагандан сўнг **1 соат** муддатда бош ҳакамлар ҳайъатига такдим этилиши шарт.

35. Бош ҳакамлар ҳайъати томонидан норозилик бўйича ёзма равишда такдим этилган мурожаатлар **24 соат (1 сутка)** ичида кўриб чиқилиб, ушбу ҳолат бўйича ҳуқуқий баҳо берилади.

36. Мусобақалар якунлангандан сўнг **оғзаки ёки ёзма равишдаги норозилик** бўйича мурожаатлар ва ҳар қандай шикоятлар қабул қилинмайди ва кўриб чиқилмайди.

**“Беш ташаббус олимпиадаси”
доирасида олий таълим
муассасалари талабалари ўртасида
оммавий спорт мусобақаларини
ўтказиш тартиби бўйича
НИЗОМга 1-илова**

<p>“ТАСДИҚЛАЙМАН”</p> <p>_____</p> <p>университети ректори</p> <p>_____</p> <p>(имзо) (Ф.И.О.)</p> <p>“__” сентябр 2024 йил</p>		<p>“КЕЛИШИЛДИ”</p> <p>_____</p> <p>Спорт бошқармаси бошлиғи</p> <p>_____</p> <p>(имзо) (Ф.И.О.)</p> <p>“__” сентябр 2024 йил</p>
--	--	---

“Беш ташаббус олимпиадаси” доирасида олий таълим муассасалари талабалари ўртасида ўтказиладиган оммавий спорт мусобақаларида иштирок этувчи

_____ жамоасининг

ТАЛАБНОМАСИ

№	Иштирокчилар Ф.И.О.	3x4 см. хажмдаги сурати	Лавозими (Факультет, гурух)	Паспорт маълумотлари, телефон рақами	Тиббий хулоса
Мини-футбол					
1					
2					
3					
...					
Стол тенниси					
1					
2					
Волейбол					
1					
2					
3					
...					
Енгил атлетика					
1					
2					
3					
...					
Стритбол					
1					
2					
3					
...					
Жамоа мураббийи ва тренер					
1.					
2.					